

V Bruseli 18. júna 2019
(OR. en)

Medziinštitucionálne spisy:
2018/0358(NLE)
2018/0359(NLE)

5929/19
ADD 2

WTO 33
SERVICES 6
FDI 2
COASI 9

POZNÁMKA K BODU I/A

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Rozhodnutie Rady o podpise Dohody o ochrane investícií medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Vietnamskou socialistickou republikou na strane druhej v mene Únie – prijatie Rozhodnutie Rady o uzavretí Dohody o ochrane investícií medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Vietnamskou socialistickou republikou na strane druhej v mene Únie – žiadosť o súhlas Európskeho parlamentu

Jednostranné vyhlásenie Belgického kráľovstva týkajúce sa rozhodnutia Rady o podpise Dohody o ochrane investícií medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Vietnamskou socialistickou republikou na strane druhej v mene Únie

Belgicko víta podpísanie Dohody o ochrane investícií medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Vietnamskou socialistickou republikou na strane druhej.

Belgicko opätovne potvrdzuje svoj záväzok pokračovať v prebiehajúcej reforme riešenia investičných sporov. Ide o krok smerom k vytvoreniu mnohostranného investičného súdu, ktorý sa stane zodpovednou právnou inštitúciou na riešenie konfliktov medzi investormi a štátmi. Belgicko naďalej podporuje pokračujúce úsilie Komisie v tejto súvislosti.

Belgicko sa domnieva, že stanovisko Súdneho dvora EÚ týkajúce sa zlučiteľnosti systému investičných súdov so zmluvami EÚ (stanovisko 1/17) prispelo k ďalšiemu objasneniu právneho rámca, v ktorom je možné zaviesť systém investičných súdov, a vytvára podmienky pre ďalšiu prácu.

Belgicko zdôrazňuje, že podľa stanoviska Súdneho dvora 1/17 sa v dohode o ochrane investícií s Vietnamom opätovne potvrdzuje právo strán na reguláciu na ich území na účely dosahovania legitímnych cieľov politiky, ako sú ochrana verejného zdravia, bezpečnosť, životné prostredie alebo verejná morálka, sociálna ochrana alebo ochrana spotrebiteľa alebo podpora a ochrana kultúrnej rozmanitosti. Samotná skutočnosť, že zmluvná strana reguluje, a to aj prostredníctvom zmeny svojich právnych predpisov, spôsobom, ktorý negatívne ovplyvňuje investíciu alebo zasahuje do očakávaní investora vrátane jeho očakávania zisku, nepredstavuje porušenie povinnosti podľa tejto dohody. Okrem toho právomoc plánovaných tribunálov vyhlásiť, že došlo k porušeniu povinností stanovených v dohode, nemožno vykladať tak, že by niektorej zmluvnej strane bránila prijímať a uplatňovať opatrenia potrebné na ochranu verejnej bezpečnosti alebo morálky alebo na zachovanie verejného poriadku alebo na ochranu života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín, a to len s výhradou požiadavky, aby sa takéto opatrenia neuplatňovali spôsobom, ktorý by predstavoval prostriedok svojvoľnej alebo bezdôvodnej diskriminácie medzi zmluvnými stranami v situáciách vyznačujúcich sa podobnými podmienkami, a ani spôsobom, ktorý by bol skrytým obmedzovaním obchodu medzi zmluvnými stranami. Okrem toho diskrečné právomoci tribunálu a odvolacieho tribunálu systému investičných súdov nesiahajú tak ďaleko, aby im umožňovali spochybniť úroveň ochrany verejného záujmu, ktorú určila Únia na základe demokratického procesu.

Belgicko víta vyhlásenie Komisie o ochrane investícií a systéme investičných súdov („ICS“) v rámci dohody o ochrane investícií medzi EÚ a Vietnamom. Belgicko sa domnieva, že toto vyhlásenie je relevantné pre výklad dohody o ochrane investícií s Vietnamom vzhľadom na pravidlá týkajúce sa výkladu zmlúv uvedené v článkoch 31 a 32 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve.

Belgicko zdôrazňuje význam prebiehajúcej mnohostrannej diskusie o dodržiavaní ľudských práv a medzinárodných záväzkov zo strany nadnárodných spoločností, ktorú organizuje otvorená medzivládna pracovná skupina pre nadnárodné korporácie a iné podniky so zreteľom na ľudské práva. Je naďalej zástancom toho, aby sa Európa viac zapájala do rokovacieho procesu. Zároveň tiež požaduje inkluzívnejšiu a konsenzuálnejšiu metódu rokovania.

* * *

Vyhlásenie Komisie o ochrane investícií a systéme investičných súdov v rámci dohody o ochrane investícií medzi EÚ a Vietnamom

Dohoda o ochrane investícií medzi EÚ a Vietnamom je ďalším krokom v rámci reformovaného prístupu k politike v oblasti ochrany investícií a urovnávaní sporov. Tento prístup sa stanovil v komplexnej hospodárskej a obchodnej dohode medzi EÚ a Kanadou (CETA), ako aj v spoločnej listine o výklade a vo vyhlásení č. 36, ktoré boli vyhotovené pri príležitosti podpísania uvedenej dohody.

Samotná dohoda obsahuje všetky zlepšenia zahrnuté v dohode CETA a stanovené v uvedených dodatočných nástrojoch, ktorých cieľom je podľa Súdneho dvora Európskej únie zabezpečiť, aby sa mohlo naďalej účinne uplatňovať právo Európskej únie a jej členských štátov na reguláciu. Dohoda o ochrane investícií medzi EÚ a Vietnamom obsahuje najmä záruky, ktoré Súdny dvor v stanovisku 1/17 označil za potrebné na zabezpečenie toho, aby tribunály zriadené dohodou nemohli spochybniť demokraticky uskutočnenú voľbu v rámci zmluvnej strany, okrem iného v oblasti ochrany verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, ochrany verejnej morálky, ochrany života a zdravia ľudí a zvierat, bezpečnosti potravín, ochrany rastlín a životného prostredia, pracovných podmienok, bezpečnosti výrobkov, ochrany spotrebiteľov alebo základných práv¹.

¹ Stanovisko 1/17 Súdneho dvora z 30. apríla 2019, body 147 až 161.

Zahŕňa aj systém investičných súdov, rovnako ako dohoda CETA, a predpokladá sa v nej prechod na mnohostranný investičný súd. Obsahuje ustanovenia, ktoré zabezpečujú plnú transparentnosť konaní (vrátane podaní a vypočutí) a umožňujú zainteresovaným stranám podávať návrhy na tribunál (*amicus curiae*).

Rovnako ako v prípade dohody CETA a dohody o ochrane investícií medzi EÚ a Singapurom ide o dôležitú etapu transformácie medzinárodnej investičnej politiky, v rámci ktorej sa bilaterálne investičné zmluvy členských štátov nahrádzajú reformovaným prístupom EÚ a vyhliadkou na zriadenie mnohostranného investičného súdu.

Dohoda o ochrane investícií medzi EÚ a Vietnamom je rovnako ako dohoda CETA a dohoda o ochrane investícií medzi EÚ a Singapurom založená na základných hodnotách EÚ a tieto hodnoty sú jej súčasťou. Dohodou o ochrane investícií sa opätovne potvrdzujú záväzky uvedené v Charte OSN a vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv. Takisto sa ňou opätovne potvrdzujú záväzky týkajúce sa udržateľného rozvoja a transparentnosti schválené v rámci dohody o voľnom obchode medzi EÚ a Vietnamom. Patrí sem podpora mnohostranných environmentálnych dohôd a pracovnoprávných dohôd a noriem vo vnútroštátnych politikách a právnych predpisoch. Dohoda o ochrane investícií poskytuje ochranu len pre investície, ktoré sa uskutočňujú v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi vrátane povinností týkajúcich sa ochrany životného prostredia, pracovnoprávnej ochrany a dodržiavania ľudských práv.

Dohodou o ochrane investícií sa opätovne potvrdzujú aj záväzky, pokiaľ ide o podporu zodpovedného obchodného správania pomocou nástrojov, ako sú usmernenia Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre nadnárodné podniky, globálny pakt OSN a tripartitná deklarácia MOP o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky. Tieto záväzky sprevádza konkrétna angažovanosť EÚ v praxi, napríklad v rámci projektu týkajúceho sa ***zodpovedných dodávateľských reťazcov v Ázii***. Ide o spoločnú iniciatívu EÚ, MOP a OECD, ktorej hlavným cieľom je posilniť dodržiavanie ľudských práv a pracovnoprávných a environmentálnych noriem podnikmi s dodávateľskými reťazcami v Ázii a zosúladiť ich postupy s medzinárodnými normami. Projekt sa týka šiestich ázijských krajín vrátane Vietnamu.

Komisia ďalej berie na vedomie diskusie o zodpovednom obchodnom správaní a povinnostiach investorov, ktoré sa vedú na rôznych medzinárodných fórach vrátane Organizácie Spojených národov a OECD. Európska únia prevzala vedúcu úlohu pri zabezpečovaní zodpovedného obchodného správania a dodržiavania ľudských práv na medzinárodnej úrovni. Komisia bude vedúcu úlohu Európskej únie aj naďalej podporovať a zároveň bude skúmať, ako reagovať a formovať prebiehajúce diskusie.
